

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1985-1986

27 JUIN 1986

**Proposition de loi modifiant l'arrêté royal portant
financement d'un fonds spécial pour la
recherche dans les institutions universitaires****(Déposée par M. Didden et consorts)**

DEVELOPPEMENTS

L'arrêté royal portant financement d'un fonds spécial pour la recherche dans les institutions universitaires, publié au *Moniteur belge* du 23 mai 1985, vise à promouvoir le potentiel scientifique de notre pays et a été pris en exécution de l'article 82 de la loi de redressement du 31 juillet 1984. Cet arrêté royal concerne la recherche de base ou la recherche scientifique fondamentale. Ainsi, il permet la formation de personnel qualifié dans les activités dérivées de la science contemporaine.

Cette recherche se pratique dans des institutions universitaires ainsi que dans des institutions scientifiques dont les moyens financiers sont souvent insuffisants. Afin de dégager des ressources financières pour les institutions de recherche, on a notamment créé un fonds spécial pour la recherche dans les institutions universitaires. L'arrêté royal précité en exclut cependant certaines institutions universitaires qui n'organisent pas de deuxième ou de troisième cycle. Comme ces institutions sont généralement situées dans des régions du pays qui ont des besoins importants en formation dans les disciplines de pointe, il est souhaitable qu'elles puissent accéder elles aussi à ce fonds, à condition d'offrir la garantie d'une approche multidisciplinaire, rendue possible par leur infrastructure. L'application du fonds spécial pour la recherche

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1985-1986

27 JUNI 1986

**Voorstel van wet tot wijziging van het koninklijk
besluit houdende financiering van een spe-
ciaal fonds voor het onderzoek in de universi-
taire instellingen****(Ingediend door de heer Didden c.s.)**

TOELICHTING

Het koninklijk besluit met betrekking tot de financiering van een speciaal fonds voor het onderzoek in de universitaire instellingen, gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* op 23 mei 1985, voorziet in de bevordering van het wetenschappelijk potentieel van ons land en werd genomen in uitvoering van artikel 82 van de herstellwet van 31 juli 1984. Dit koninklijk besluit heeft betrekking op het basisonderzoek of het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Op deze wijze maakt het tevens de opleiding mogelijk van geschoold personeel in zogenaamde spin-off activiteiten van de hedendaagse wetenschap.

Zulk onderzoek geschiedt in universitaire instellingen, alsmede in wetenschappelijke instellingen waarvan de geldmiddelen vaak ontoereikend zijn. Met het oog op de financiële mogelijkheden voor onderzoeksinstituten werd o.m. een speciaal fonds voor het onderzoek in de universitaire instellingen opgericht. In het koninklijk besluit waarvan melding werd gemaakt worden sommige universitaire instellingen die geen tweede of derde cyclus inrichten uitgesloten. Vermits deze instellingen veelal gelegen zijn in streken van het land die een grote behoefte hebben aan opleiding in speerpuntdisciplines, is het wenselijk om ook dit fonds voor hen van toepassing te laten zijn voor zover deze instellingen de waarborg kunnen bieden dat een multidisciplinaire benadering mogelijk is ingevolge de infrastructuur die aanwezig is. De

dans les institutions universitaires s'avère unilatéralement discriminatoire envers plusieurs institutions de Flandre, dont l'U.F.S.A.L. et le L.U.C. Or, le « Limburgs Universitair Centrum », notamment, offre la possibilité d'orientations de recherche en chimie et en physique. Cet établissement dispose *de facto* d'un troisième cycle puisqu'on y trouve aussi bien l'infrastructure matérielle que l'encadrement scientifique des candidats au doctorat.

Cette situation est d'ailleurs reconnue par le groupe de travail « Recherche scientifique » du « Vlaamse Interuniversitaire Raad » (V.I.R.).

Le « Limburgs Universitair Centrum » dispose depuis 1978 d'un bloc de recherche comportant un équipement de quelque 175 millions de francs. En outre, ce centre universitaire dispose actuellement d'un effectif de 99 cadres et compte déjà 24 promotions de docteurs et 2 agrégations de l'enseignement supérieur, réalisées à la suite des activités scientifiques qui s'y pratiquent. Actuellement, 25 chercheurs y sont occupés à l'intervention du Fonds national de la recherche scientifique, de l'I.R.S.I.A., du Ministère de la Santé publique, de l'A.R.O.L., et grâce à l'autofinancement de l'institution. Il est inadmissible pour le Limbourg comme pour la Flandre que le « Limburgs Universitair Centrum » reste privé des fonds pour la recherche scientifique, et cette anomalie doit par conséquent être rectifiée par notre proposition de modification de l'arrêté royal précité.

Celui-ci impose aux organisateurs de la recherche scientifique de contribuer au fonds par un apport propre. Le « Limburgs Universitair Centrum » y est disposé et entend contribuer de cette manière au développement de la région pour lequel cette institution universitaire a d'ailleurs été créée.

Analyse des articles

Article 1er

Cet article énonce le principe de l'octroi aux institutions universitaires de subsides destinés au financement de fonds spéciaux pour la recherche dans ces institutions.

Il est souhaitable que le bénéfice des fonds spéciaux pour la recherche soit ouvert non seulement aux institutions du deuxième et du troisième cycle, mais aussi aux institutions du premier cycle disposant d'une infrastructure comparable à celle des institutions dotées d'un troisième cycle.

Sont considérées comme institutions disposant d'un troisième cycle, non seulement celles qui réservent des études de spécialisation aux titulaires d'un diplôme du deuxième cycle ainsi qu'aux doctorats à thèse, mais aussi celles qui disposent sur leur campus universitaire d'institutions scientifiques bénéficiant de subventions des fonds nationaux pour la recherche scientifique, telles que le F.N.R.S., l'I.R.S.I.A. et d'autres fonds scientifiques.

toepassing van het speciale fonds voor het onderzoek in de universitaire instellingen blijkt eenzijdig discriminerend te zijn voor enkele instellingen in Vlaanderen, waaronder U.F.S.A.L. en het L.U.C. Nochtans biedt o.m. het Limburgs Universitair Centrum de mogelijkheid voor onderzoeksrichtingen in scheikunde en natuurkunde. Deze instelling beschikt *de facto* over een derde cyclus vermits zowel de materiële infrastructuur als de wetenschappelijke begeleiding van de doctorandi aanwezig is.

Deze situatie wordt trouwens erkend door de werkgroep Wetenschappelijk Onderzoek van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (V.I.R.).

Het Limburgs Universitair Centrum beschikt sedert 1978 over een researchblok binnen zijn omgeving, waarin een apparatuur aanwezig is van ongeveer 175 miljoen frank. Bovendien beschikt dit universitair centrum momenteel over een effectief van 99 stafleden en werden er reeds 24 doctoraatspromoties en 2 aggregaties van het hoger onderwijs gerealiseerd ingevolge de wetenschappelijke activiteiten die in het Limburgs Universitair Centrum plaatshebben. Momenteel zijn er 25 onderzoekers tewerkgesteld via het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, het I.W.O.N.L., het Ministerie van Volksgezondheid, A.R.O.L. en eigen financieringsbronnen van de universitaire instelling. Het is onaanvaardbaar zowel voor de regio Limburg als voor Vlaanderen dat het Limburgs Universitair Centrum verstoken blijft van de fondsen voor wetenschappelijk onderzoek, en derhalve moet in deze anomalie voorzien worden via de voorgestelde wijziging van het genoemde koninklijk besluit.

Het koninklijk besluit voorziet in de noodzaak om een eigen inbreng in het fonds vanwege de inrichters van wetenschappelijk onderzoek. Het Limburgs Universitair Centrum is hiertoe bereid en wil op deze wijze bijdragen aan de ontwikkeling van de regio waartoe trouwens deze universitaire instelling werd opgericht.

Artikelsgewijze ontleding

Artikel 1

In dit artikel wordt het principe vastgelegd van de toekenning aan de universitaire inrichtingen van subsidies bestemd voor de financiering van speciale fondsen voor het onderzoek in die inrichtingen.

Het is wenselijk dat niet alleen inrichtingen van de tweede en derde cyclus in aanmerking komen, maar dat ook inrichtingen met een eerste cyclus, die beschikken over een infrastructuur gelijkaardig aan inrichtingen met een derde cyclus, kunnen de speciale fondsen voor het onderzoek genieten.

Worden beschouwd als inrichtingen die over een derde cyclus beschikken, niet alleen diegene die specialisatiestudies voorbehouden aan de houders van een diploma van de tweede cyclus, alsmede de doctoraten met thesis, maar ook die welke op hun universitaire campus beschikken over wetenschappelijke instellingen, welke betoelaging uit nationale fondsen voor wetenschappelijk onderzoek zoals het N.F.W.O., het I.W.O.N.L. en andere wetenschapsfondsen genieten.

Pour l'application du présent article, on entend donc par :

a) premier cycle : toutes les études conduisant aux diplômes de candidat en sciences exactes ou appliquées, en médecine, en pharmacie et en médecine vétérinaire;

b) deuxième cycle : les études qui font suite aux candidatures et conduisent aux grades de licencié, pharmacien, ingénieur, docteur en médecine, docteur en médecine vétérinaire, agrégé de l'enseignement secondaire supérieur;

c) troisième cycle : les études de spécialisation réservées aux titulaires d'un diplôme du deuxième cycle et aux doctorats à thèse, ainsi que toutes les institutions disposant d'équipement et de personnel scientifiques suffisants, et ce de l'avis des conseils interuniversitaires.

Article 2

Cet article n'a d'autre objet que de modifier l'article 4, 2°, de l'arrêté royal précité et donc de rendre subsidiaire une institution du premier cycle à l'intervention du fonds en question.

Article 3

Cet article détermine en fait la date d'entrée en vigueur de la future loi.

**

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

A l'article 1er de l'arrêté royal du 22 avril 1985 portant financement d'un fonds spécial pour la recherche dans les institutions universitaires, les mots « des diplômes de deuxième et de troisième cycle » sont remplacés par les mots « soit des diplômes de deuxième et de troisième cycle, soit des diplômes de premier cycle ».

ART. 2

A l'article 4, 2°, du même arrêté royal, le mot « premier » est inséré entre les mots « des » et « deuxième et troisième cycle ».

ART. 3

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Voor de toepassing van dit artikel wordt derhalve verstaan onder :

a) eerste cyclus : alle studies die kandidaatsdiploma's uitreiken in exact of toegepast wetenschappelijke richtingen, geneeskunde, farmacie, dierengeneeskunde;

b) tweede cyclus : de studies die volgen op de kandidaturen en die leiden tot de graad van licentiaat, apotheker, ingenieur, doctor in de geneeskunde, doctor in de dierengeneeskunde, geaggregeerde van het hoger secundair onderwijs;

c) derde cyclus : de specialisatiestudies voorbehouden aan de houders van een diploma van de tweede cyclus alsmede de doctoraten met thesis. Tevens alle instellingen die over voldoende wetenschappelijke apparatuur en wetenschappelijk personeel beschikken en zulks op advies van de interuniversitaire raden.

Artikel 2

Dit artikel beoogt slechts de wijziging van artikel 4, 2°, van het vermelde koninklijk besluit en wenst derhalve ook een inrichting van een eerste cyclus betoelaagbaar te maken via het vermeld fonds.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt in feite de datum waarop dit voorstel ingang vindt.

M. DIDDEN.

**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

In artikel 1 van het koninklijk besluit van 22 april 1985 houdende financiering van een speciaal fonds van het onderzoek in de universitaire instellingen, worden de woorden « diploma's van de tweede en derde cyclus » vervangen door de woorden « hetzij diploma's van de tweede en derde cyclus, hetzij diploma's van de eerste cyclus ».

ART. 2

In artikel 4, 2°, van hetzelfde koninklijk besluit wordt tussen de woorden « de » en « tweede » het woord « eerste » ingevoegd.

ART. 3

Deze wet treedt in werking de dag van zijn publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.

M. DIDDEN.

M. VAN DEN POEL-WELKENHUYZEN.

G. MOENS.

C. SMITT.